

RAPPORT

2020

OMTALER OVER SEKS KUNNSKAPSOPPSUMMERINGER

Bruk av lukkede institusjoner

Utgitt av Folkehelseinstituttet
Område for helsetjenester

Tittel Bruk av lukkede institusjoner: omtaler over seks kunnskapsoppsummeringer

English title Secure institutions for youth: six synopses

Ansvarlig Camilla Stoltenberg, direktør

Forfattere Ashley Elizabeth Muller, *prosjektleder, forsker, Folkehelseinstituttet*
Patricia Sofia Jacobsen Jardim, *forsker, Folkehelseinstituttet*
Heather Ames, *forsker, Folkehelseinstituttet*

ISBN 978-82-8406-133-7

Prosjektnummer 144

Publikasjonstype Omtale

Antall sider 19 (20)

Oppdragsgiver Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Emneord(MeSH) Adolescent, juvenile delinquency, residential facilities, problem behavior, prisons, recidivism, criminal behavior, minors

Sitering Muller AE, Jardim PSJ, Ames H. Bruk av lukkede institusjoner: omtaler over seks kunnskapsoppsummeringer. [Secure institutions for youth: six synopses.] Rapport – 2020. Oslo: Folkehelseinstituttet, 2020.

Bakgrunn for oppdraget

I september 2020 leverte Område for helsetjenester, Folkehelseinstituttet (FHI), en kunnskapsoppsummering av typen 'systematisk litteratursøk med sortering' til Barne-, ungdoms- og familierektoratet (Bufdir), med følgende problemstilling: Hvilke studier fra 2015-2020 finnes angående bruk av lukkede institusjoner for barn og unge som har begått eller står i fare å begå kriminelle handlinger? Søket i databaser og grålitteratur identifiserte til sammen 13.835 referanser, hvorav 128 referanser ble inkludert.

Vi sorterte disse referansene i henhold til studiedesign (kunnskapsoppsummering, effektstudie, erfaringsstudie), og presentert dem i tabeller, med referanser som handlet direkte om lukkede institusjoner og referanser som handlet om et spesifikt tiltak eller tilnærming i lukkede institusjoner presentert separat. I tillegg hentet vi ut informasjon om publiseringsår, land og populasjon hvis dette ble oppgitt i tittel eller sammendrag.

Etter overlevering av denne enkle oppsummeringen meldte Bufdir at 128 referanser var et høyt antall studier å vurdere, og de ønsket derfor at vi svarte på en mer spisset problemstilling om effekt, delt i følgende to forskningsspørsmål:

- Hva er effekten av **ungdomsfengsel** på risiko for å begå ytterligere kriminelle handlinger?
- Hva er effekten av **lukkede institusjoner** for ungdom på risiko for å begå kriminelle handlinger?

I oktober 2020 avtalte vi derfor med Bufdir å besvare disse forskningsspørsmålene ved gjennomgåelser av kunnskapsoppsummeringene vi hadde identifisert i det systematiske litteratursøket med sortering. Vi besluttet å skrive en 'omtale' av hver kunnskapsoppsummering. Med omtale mener vi en kort (1-3 sider) beskrivelse og vurdering av resultatene av en eksisterende kunnskapsoppsummering, inkludert opplysninger relevant for norske forhold.

Vi starter dette notatet med en diskusjon om utfordringene med å skille mellom ungdomsfengsler og andre lukkede institusjoner, en kort oppsummering av omtalene, en kort diskusjon om implikasjoner for forskning, og til slutt presenteres omtalene selv.

Innhold

Bakgrunn for oppdraget.....	2
Utfordringer med å klassifisere lukkede institusjoner.....	4
Oppsummering og implikasjoner for forskning.....	5
Omtale 1: Kunnskapsoppsummering om effektstudier av ungdomsfengsler og sikrede institusjoner (Black 2017)	7
Omtale 2: Kunnskapsoppsummering om ungdommers opplevelser i rehabiliteringsorientert lukkede institusjoner (Sankofa et al. 2018)	9
Omtale 3: Kunnskapsoppsummering om å få besøk i lukkede institusjoner (De Claire og Dixon 2015).....	12
Omtale 4: Kunnskapsoppsummering om seksuelt overgrep mot ungdom i fengsler (Ahlin 2019).....	14
Omtale 5: Kunnskapsoppsummering om tiltak og tilnærminger som reduserer tilbakefall til kriminalitet (MacKenzie og Farrington 2015).....	16
Omtale 6: Kunnskapsoppsummering om effektene av og erfaringer med <i>desistance</i> -fokuseret behandling og styrkebaserte tiltak (Menon og Cheung 2018).....	18
Vedlegg 1: Vurdering av metodisk kvalitet av de seks kunnskapsoppsummeringene	20

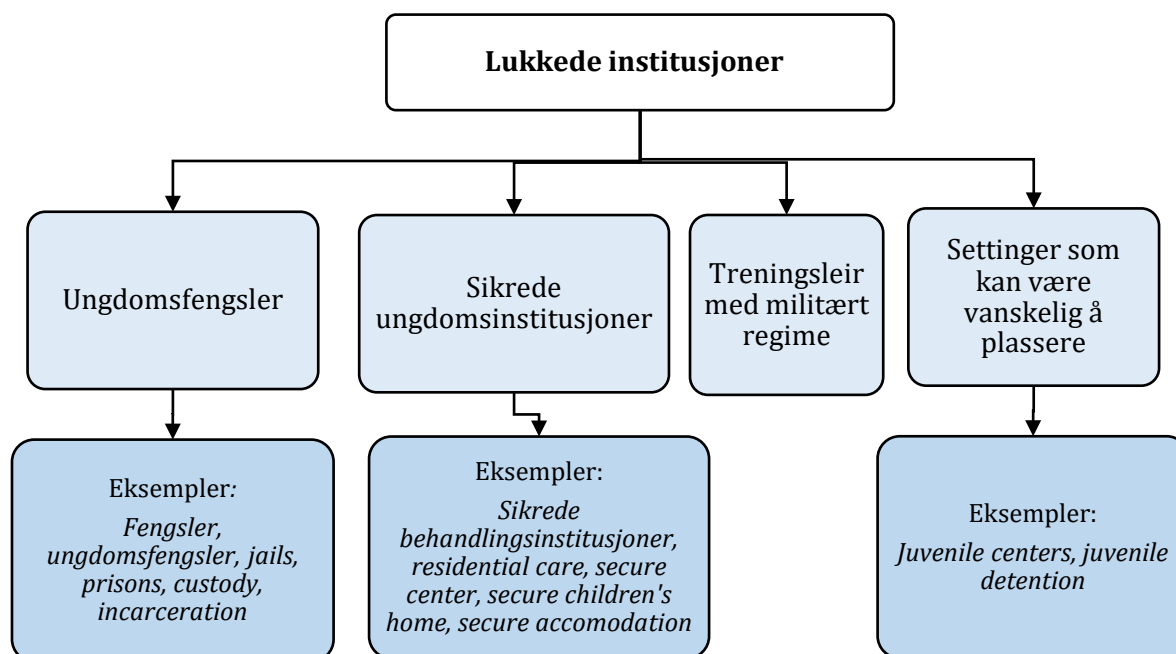
Utfordringer med å klassifisere lukkede institusjoner

Lukkede institusjoner er ofte brukt for barn og unge med alvorlige atferdsproblemer som har begått kriminalitet. Hensikten med lukkede institusjoner som tilbyr behandling er å skape et kontrollert og stabilt nærmiljø for ungdommene og å sikre at ungdommer mottar den nødvendige hjelpen og behandlingen de trenger. For ungdomsfengsler er hensikten å sikre og straffe ungdommen, eventuelt også å tilby behandling. Felles for lukkede institusjoner er bruk av låste dører og vinduer og at ungdommene er isolerte fra samfunnet utenfor. I Norge finner man lukkede enheter innen andre institusjoner, og ungdomsenheter innen alminnelige fengsler, men Norge har ikke etablert sikrede eller låsbare institusjoner kun for unge med alvorlige atferdsproblemer.

Alternativer til lukkede institusjoner kan være «åpne» institusjoner, hvor ungdommene kan bevege seg fritt uten begrensning, behandling som gis hjemme eller poliklinisk, prøvetid, eller diverse typer samfunnsstraff.

Det finnes flere utfordringer i å oppsummere forskning om lukkede institusjoner. Én utfordring er at «lukkede institusjoner» ikke er et standardisert begrep utenfor Norge, og den direkte oversettelsen til engelsk, *closed institutions*, er ikke brukt i engelsktalende land, som produserer en stor del relevant forskning. Det andre er at lukkede institusjoner og forskjellige typer lukkede institusjoner omtales med forskjellige navn rundt om i verden. Eksempelvis kan *residential treatment* beskrive ungdomsfengsler i USA, og *secure institutions* kan referere til både behandlingsinstitusjoner og ungdomsfengsler. Det tredje er at også typer, tiltak i, og tilnærming av lukkede institusjoner (i tillegg til navn) varierer rundt om i verden, antageligvis i henhold til landets forståelse av myndighetsalder og den kriminelle lavalderen, grensen mellom ungdom og voksen, om et lovbrudd anses som en kriminell handling eller et atferdsproblem, og rehabiliteringsteorier.

Som vi skrev i introduksjonen til rapporten «Bruk av lukkede institusjoner: et systematisk litteratursøk med sortering», kunne den samme ungdommen bli plassert i et såkalt *secure children's home* i Storbritannia eller i et såkalt *juvenile correctional facility* i USA, og bli vurdert med behov for behandling eller behov for straff. På én side kan det være overfladisk å klassifisere lukkede institusjoner i henhold til navn, fordi navn kan være mer relatert til setting. På den andre siden er det noen ganger tydelig at noen institusjoner tilbyr behandling mens andre tilbyr kun straff. Vi anså det derfor som nødvendig å implementere et konsekvent klassifiseringssystem som også stemte med kriteriene i oppsummeringen «Bruk av lukkede institusjoner: et systematisk litteratursøk med sortering». I følgende seks omtaler (beskrivelse og vurdering av kunnskapsoppsummering) bruker vi følgende klassifiseringer (figur 1):

Figur 1 Klassifisering av typer lukkede institusjoner

Hver omtale er strukturert for å tydeliggjøre hvordan forfatterne av kunnskapsoppsummeringene har definert eller forstått lukkede institusjoner, slik at resultatene er organisert i størst grad mulig for å skille mellom typene lukkede institusjoner. Kun to kunnskapsoppsummeringer tydeliggjorde fengsler og lukkede institusjoner (Omtaler 1 og 4). De andre fire oppsummeringene beskrev enten ikke lukkede institusjoner i tilstrekkelig grad til at vi kunne differensiere eller de presenterte resultatene fra flere typer lukkede institusjoner samlet. Vi bruker det generelt begrepet «lukket institusjon» når det er utydelig hvilke type institusjon en kunnskapsoppsummering har undersøkt, eller når forskjellige typer institusjoner analyseres sammen.

Oppsummering og implikasjoner for forskning

De fleste studiene vi inkluderte besvarte ikke vår hovedproblemstilling helt direkte eller i sin helhet, men studiene tematiserer på ulike måter ungdom i lukkede institusjoner. Vi fant én kunnskapsoppsummering (Omtale 1, Black 2017) som målte effekten av forskjellige typer lukkede institusjoner. Den fant at lukkede institusjoner generelt og fengsler spesifikk, men ikke andre sikrede institusjoner, muligens har en liten negativ effekt på tilbakefall til kriminalitet (dvs. ungdommene i slike institusjoner begikk flere kriminelle handlinger). Denne kunnskapsoppsummeringen hadde lav metodisk kvalitet, som gjør at vi i liten grad stoler på effektestimatene. Til tross for at den metodiske kvaliteten til oppsummeringen av Black er lav, støttes funnene av majoriteten av de andre inkluderte kunnskapsoppsummeringene. Stort sett alle de inkluderte kunnskapsoppsummeringene rapporterer (enten ved hjelp av meta-analyser, narrative synteser, eller oppsummering av enkelt-studier), at hverken fengsler, sikrede institusjoner, tiltakene i disse institusjonene eller kulturen i de lukkede institusjonene bidrar til å redusere tilbakefall til kriminalitet. Reduksjonene var enten *sammenlignet med mindre inngripende tiltak* eller basert på *ungdommers og ansattes opplevelser og oppfatninger av hvordan lukkede institusjoner*

påvirker dem og deres atferd. Oppsummeringer av kvalitative studier tyder på at denne manglende effekten kan være et resultat av hvordan tiltakene enten ignorerer eller aktivt motvirker unges identiteter, realiteter, og strukturelle barrierer mot det ideelle målet av et liv uten kriminalitet. Kvalitative studier (studier som omhandler erfaringer, ikke effekt), pekte også på andre faktorer i lukkede institusjoner som kunne påvirke både ønskete effekter og generelle opplevelser, som å ikke få familiebesøk, risikofaktorer på flere nivåer for seksuell overgrep, og noen spesifikke tilnærminger og tiltak.

At de fleste kunnskapsoppsummeringene hadde lav metodisk kvalitet betyr at vi er usikre på om funnene er «korrekte», det vil si vi har liten tillit i funnene. Med nye og bedre studier kan funnene endres. Omtalene gir imidlertid et godt overblikk over forskningsfeltet, og til sammen danner de et bilde av de negative effektene av både ungdomsfengsler og sikrede institusjoner på både tilbakefall til kriminalitet og negative opplevelser under institusjonsoppholdet. Tross dette anbefaler vi ikke at Bufdir tar beslutninger om lukkede institusjoner med bakgrunn i disse seks omtalene. I stedet anbefaler vi nye bestillinger av fulle systematiske oversikter av effektstudier, erfaringsstudier, eller både effekt- og erfaringsstudier. En oppdatert systematisk oversikt over kvantitative studier, av høy metodisk kvalitet, vil kunne sikre at alle relevante studier blir identifisert og at effektestimaterne er troverdige. Likeså vil en systematisk oversikt over kvalitative forskning kunne gi troverdige svar på spørsmål om ungdommers erfaringer og preferanser når det gjelder ungdomsfengsler og sikrede institusjoner, og gjennomførbarhet og aksept av tiltakene. De kan være nyttig å forstå deres perspektiver i utvikling, implementering, eller oppdatering av nye tiltak.

Vi prøvde i våre omtaler av foreliggende kunnskapsoppsummeringer å differensiere mellom ungdomsfengsler og andre sikrede institusjoner, men dette var i lite grad mulig, fordi andre land ikke differensierer mellom disse to typene lukkede institusjoner på samme måte som Norge. Primærforskning utført i en norsk kontekst vil kunne bekrefte i hvilken grad funnene fra andre lands systemer av kriminalomsorgen og barnevernet er overførbare til Norge, eller hvorvidt slike funn trenger kontekstualisering, det vil si de er avhengige av land og systemet og mindre relevant til Norge.

Omtale 1: Kunnskapsoppsummering om effektstudier av ungdomsfengsler og sikrede institusjoner (Black 2017)

Hovedbudskap

Forfatteren av denne kunnskapsoppsummeringen over effektstudier konkluderte at lukkede institusjoner generelt og fengsler spesifikt muligens gir liten eller ingen økning i tilbakefall til kriminalitet blant barn og unge, sammenlignet med å ikke være i lukkede institusjoner. Sikrede institusjoner hadde ingen effekt. Oversikten inkluderte 8 randomiserte eller ikke-randomiserte kontrollerte studier, og 1 observasjonell studie, som fulgte opp barn og unge fra 3 måneder til 3 år etter løslatelse.

Metodisk kvalitet

Vi vurderer denne oversikten til å være av lav metodisk kvalitet, fordi det var ikke en prosjektplan skrevet på forhånd (det er vanlig i utføring av doktorgrad), kun én forsker var involvert i alle faser av oversikten, forskerens statistiske evner var lite overbevisende, samt at det var mulig å etterprøve analysene. Fordi vi er usikre på hvor korrekte effektestimater er har vi valgt å presentere kun trender i effektestimater og ikke de nøyaktige effektestimaterne.

Bakgrunn

Black (2017) er et doktorgradsprosjekt med en systematisk oversikt med meta-analyse. Forfatteren hadde ett tydelig utfallsmål; tilbakefall til kriminalitet etter løslatelse fra lukkede institusjoner. Forskningsspørsmålene var:

- Hva er effekten av lukkede institusjoner sammenlignet med ikke lukkede institusjoner på tilbakefall til kriminalitet hos barn og unge som har begått kriminelle handlinger?
- Hva er effektene av diverse alternativer til lukkede institusjoner, sammenlignet med lukkede institusjoner?
- Endrer effekten av lukkede institusjoner seg over tid?

For å svare på det første forskningsspørsmålet analyserte forfatteren fengsler og andre sikrede institusjoner separat. For å svare på det andre spørsmål så hun på alle lukkede institusjoner sammen, men analyserte kontrollgruppene til å være i fem forskjellige kategorier.

Forfatteren så etter eksperimenter med en tiltaksgruppe i lukkede institusjoner, og en kontrollgruppe som ikke ble sendt til lukkede institusjoner. Hun gjorde et søk i aktuelle forskningsdatabaser og grålitteratur (dato var ikke oppgitt), og tok kontakt med fagekspertene. Hun fant 9 studier med til sammen 9,038 personer.

Resultatene viste at:

- **Fengsling gir en liten økning i tilbakefall til kriminalitet**, sammenlignet med å ikke være i en lukket institusjon.
- **Sikrede institusjoner har ingen effekt på tilbakefall til kriminalitet**, sammenlignet med å ikke være i en lukket institusjon.
- **Lukkede institusjoner generelt gir en liten økning i tilbakefall til kriminalitet**, sammenlignet med å ikke være i en lukket institusjon.
- Når man analyserer diverse typer alternativer til lukkede institusjoner hver for seg, ser man at **lukkede institusjoner gir en liten økning i tilbakefall til kriminalitet sammenlignet med prøvetid og sammenlignet med behandling**. Sammenlignet med treningsleir med militært regime (*boot camps*), samfunnsstraff, eller prøvetid med intensiv oppfølging, ser man ingen effekt.

- Studier med oppfølging etter 3-12 måneder viste ingen effekt av lukkede institusjoner. Studier med oppfølging lengre enn ett år viste en liten økning i tilbakefall til kriminalitet.

Hva er denne informasjonen basert på?

Forfatteren fant 1 randomisert kontrollert studie (RCT), 7 ikke-randomiserte kontrollerte studier og 1 observasjonell studie. Forfatteren vurderte alle ikke-randomiserte studier til å ha brukt tilstrekkelige statistiske metoder for å bevise at tiltaksgruppen og kontrollgruppen var like i hver studie, f.eks. med tilbøyelighetsanalyser. I tabellen under gir vi en oppsummering av de 9 primærstudiene inkludert i kunnskapsoppsummeringen.

PICO	Hva lette de etter?	Hva fant de?
Populasjon og setting	Barn og unge under 18 år	9 038 barn og unge. <ul style="list-style-type: none"> • Gjennomsnittlig alder: 15,6 år • Kjønn: kun gutter (3 studier), flesteparten gutter (5 studier), ikke oppgitt (1 studie) • Type lovbrudd begått: diverse (5 studier), vold (2 studier) seksuelt (1 studie), ikke oppgitt (1 studie) • Land: USA (7 studier), Australia (2 studier) <p>Forfatteren oppsummerte ikke populasjonene på tvers av studier, bortsatt fra alder.</p>
Intervensjon (tiltak)	Lukkede institusjoner generelt	<ul style="list-style-type: none"> • Fengsler (7 studier) • Andre sikrede institusjoner (2 studier)
Kontroll (sammenligning)	Ingen begrensninger på sammenligningsgrupper, så lenge at de var definert som en kontrollgruppe.	<ul style="list-style-type: none"> • Prøvetid (3 studier) • Prøvetid med intensiv oppfølging (1 studie) • Treningsleir med militært regime (2 studier)¹ • Samfunnsstraff (2 studier) • Behandling (1 studie)
Utfall	Tilbakefall til kriminalitet	<ul style="list-style-type: none"> • Hyppighet av tilbakefall var målt ved enten antall gjennomsnittlig pågripelser per år eller antall lovbrudd per år. Alle studier brukte offisielle data for å måle tilbakefall. Kunnskapsoppsummeringens forfatteren standardiserte forskjellige utfallsmål slik at de kunne sammenlignes, og rapporterte korrelasjonen mellom tilbakefallsmål i tiltak- og kontrollgruppen.
Tillit til resultatet	Ikke vurdert	--

Kilde: Black JAB. Understanding the effectiveness of incarceration on juvenile offending through a systematic review and meta-analysis: Do the 'get tough' policies work? Dissertation Abstracts International Section A: Humanities and Social Sciences. 2017;77(9-A(E)).

Tilgjengelig fra: <https://core.ac.uk/download/pdf/51090253.pdf>

¹ Forfatteren analyserte *treningsleir med militært regime* som et alternativ til en lukket institusjoner. I «Bruk av lukkede institusjoner» og i resten av omtalene kategoriserer vi disse som en særtype lukket institusjon, ikke som en sammenligningsgruppe.

Omtale 2: Kunnskapsoppsummering om ungdommers opplevelser i rehabiliteringsorientert lukkede institusjoner (Sankofa et al. 2018)

Hovedbudskap

Forfatterne av denne kunnskapsoppsummeringen over kvalitative studier analyserte erfaringer med lukkede institusjoner i tre deler: Terapeutisk tiltak og kunnskapsbasert praksis, utforming av identitet og maskulinitet, og forbedringer i selve institusjonstiltakene som kan føre til re-integrasjon. Oversikten inkluderte 18 publikasjoner fra 10 studier gjennomført i USA mellom 1996 og 2007.

Metodisk kvalitet

Vi vurderte denne kunnskapsoppsummeringen til å være av lav metodisk kvalitet, fordi det var ingen prosjektplan skrevet på forhånd; forfatterne søkte ikke i databaser, men inkluderte kun studier de selv hadde publisert, uten å diskutere svakheter med dette; det var vanskelig å skille forfatternes perspektiver fra ungdommers perspektiver; det var ingen presentasjon eller vurdering av tillit til funnene; og dataene var 10-20 år gamle når syntesen ble utført.

Likevel mener vi at funnene om ungdommers erfaringer med tiltakene kan være av interesse for oppdragsgiver og andre lesere i henhold til å utvikle eller implementere tiltak i kriminalomsorgen.

Bakgrunn

Sankofa et al. (2018) er en meta-syntese av kvalitative studier. Det var ikke beskrevet klare forskningsobjektiver i kunnskapsoppsummeringen utover; å undersøke kvalitative studier om rehabiliteringsorienterte lukkede institusjoner (i motsetning til institusjoner med straff som mål) for ungdom og ettervern. Lukkede institusjoner inkluderte både fengsler og andre sikrede institusjoner, og det var oftest ikke mulig å skille mellom de to typene. Som en oversikt over kvalitative studier kan denne kunnskapsoppsummeringen ikke gi oss et svar på effekt. Vi omtaler den likevel fordi ungdommers erfaringer og opplevelser i lukkede institusjoner kan gi viktig, nyansert kunnskap om hvorfor institusjonene, og deres tiltak og tilnærminger, har eller mangler ønskete effekter.

Alle studiene omhandlet lukkede institusjoner og ettervern som brukte kognitiv atferdsterapi eller lignende tilnærminger, og noen brukte ytterligere tiltak som ikke var beskrevet. Det var ikke mulig å skille resultater om lukkede institusjoner fra ettervern, eller å vite om erfaringer kom fra ungdommer eller ansatte. Derfor er alle resultatene presentert samlet. Når forfatterne spesifiserte fengsler eller andre sikrede institusjoner, fremhever vi dette.

Resultatene viste at:

- **Ungdom opplevde tiltak som ble levert i lukkede institusjoner som straff**, til og med de rehabiliteringsorienterte tiltakene som skulle rehabilitere og ikke straffe.
- **De unge mennene følte stigma av å være i både sikrede institusjoner og fengsler.** På grunn av dette stigmaet fryktet de at de gikk glipp av muligheten til å utvikle seg og vokse på same måte som sine likemenn. Denne frykten gikk negativ ut over deres selvidentitet; de følte at samfunnet forventet dem å mislykkes og noen internaliserte denne forventningen.
- **Tiltakene i lukkede institusjoner tok ikke hensyn til sosiale strukturer** og strukturelle barrierer som spilte en viktig rolle i ungdommers liv. Når tiltakene ikke anerkjente disse ble ungdom tvunget til å ta ansvar for ting som egentlig var utenfor deres kontroll.

- Ungdommer snakket derfor om «*faking*» det de skulle lære fra tiltakene, eller «*doing the programme*». Dette fordi tiltakene var ikke tilpasset realitetene av ungdommens liv, men også fordi tiltakene var i utgangspunktet noe som ungdommer var tvunget til å delta i. For å komme seg gjennom obligatoriske tiltak brukte ungdommer strategier som lyving og manipulasjon; strategier som tiltakene skulle redusere.
- **Det var ikke noen systematisk implementering av tiltak som kognitiv atferdsterapi** og andre kunnskapsbaserte praksiser som skulle leveres, delvis fordi mange ansatte følte seg uforberedte på å gjøre det sammen med rollene som «regelhåndhevere». Denne dobbeltrollen forhindret dannelsen av en terapeutisk arbeidsallianse med ungdommen.
- **Tiltak som kognitiv atferdsterapi** forsøkte å forme ungdommene til å bli «*ideal citizens*», som er i konflikt og strider direkte mot de unges identiteter. Tiltaket presset ungdommene til å avvise sine tidligere identiteter.
- Oppfatninger om **maskulinitet**, ofte utviklet av ungdommer som er oppvokst i «gatekoden», ble sannsynligvis overdrevet i lukkede institusjoner, hvor det fantes få alternativer til en normativ mannsrolle. Både unge og ansatte viste kvinnehat og devaluering av kvinner og jenter. Ved å forsterke verdier av konkurranse, «*stoicism*», sexisme og homofobi, belønnet ansatte hegemonisk og hierarkisk maskulinitet, enten med vilje eller ubevisst.
- **Setting:** Det var stort skille mellom distriktene hvor lukkede institusjoner ofte befant seg i og den urbane konteksten flertallet av ungdommen kom fra. Ansatte pleide også å komme fra distriktene, noe som gjorde det vanskelig for dem
 - å forstå eller identifisere seg med ungdommers realiteter («*lived realities*»),
 - å forholde seg til strukturelle trekk i store byer og bydeler, og
 - å sette pris på kulturelle tilpasninger til disse forholdene.

Dette fikk unge til å avvise ansattes leksjoner som irrelevante.

Oversiktsforfatterne presenterer følgende implikasjoner og anbefalinger for praksis:

- **Maskulinitet må tas opp som tema i kognitive atferdstiltak.** Det er få tiltak som blir gitt til unge menn som anerkjenner hvordan kjønn former livene deres og dette blir i stor grad ignorert i de kognitive atferdstiltakene. Fasiliteter bør prøve å tilby alternative veier til status og følelser av prestasjon enn sportsaktiviteter og yrkesutdanning, for eksempel større muligheter for kreativt og kunstnerisk uttrykk og for akademisk utvikling.
- **Ansatte må opplæres til ikke å engasjere seg i og aktivt motvirke misogyni.**
- Med én gang en ungdom blir passert i en lukket institusjon bør **intensiv planlegging for ungdommens behov i ettervern og «re-integreringstjenester»** iverksettes; ikke etter at ungdommen er løslatt. Behovene som bør kartlegges er; skole, arbeid, mental helse og fysisk omsorg og bolig, og planlegging bør ha en kontinuitet gjennom institusjonsløpet og i ettervern.
- Mer forskning trenges om hvordan evidensbaserte tiltak slik som kognitiv atferdsterapi faktisk blir gjennomført i lukkede institusjoner. Det å implementere tiltakene på en måte som tvinger ungdommen til å ha en spesifikk identitet (i dette tilfellet en middelklasse-, etnisk majoritet- og unnskyldende identitet) kan gjøre at tiltaket motvirker seg selv.
- Ansatte må opplæres i hvordan å oppsøke, lære fra, og støtte ungdommers historier og opplevelser, istedenfor å bli truet av dem.
- Heller enn å opplære ungdommer til hvordan å tilpasse seg eller opptre konformt til én spesifikk identitet (middelklasse, etnisk majoritet), bør tiltakene opplære ungdom til hvordan å «lese» nye kontekster og hvordan å tilpasse atferd. Ulike sammenhenger krever ulik oppførsel og har forskjellige normer. Ungdom bør opplæres hvordan å «*code switch*» og «*straddle cultures*», slik at de ikke mister den verdifulle kunnskapen de har

om hvordan å oppføre seg i urbane kontekster, men også lære hvordan å oppføre seg i andre kontekster f.eks. jobbintervjuer.

Hva er denne informasjonen basert på?

Forfatterne brukte 10 kvalitative studier (18 publikasjoner) gjennomført mellom 1996 og 2007 som brukte intervjuer, observasjon og noen ganger spørreundersøkelser. Alle hadde en etnografisk tilnærming til datainnsamling og -analyse. I tabellen under gir vi en oppsummering av de 10 primærstudiene inkludert i denne kunnskapsoppsummeringen.

PICO	Hva lette de etter?	Hva fant de?
Populasjon og setting	Ungdom i lukkede institusjoner	423 barn og unge og 71 ansatte. <ul style="list-style-type: none"> • Alder: 13-25 år • Kjønn: kun gutter (8 studier), jenter og gutter (2 studier) • Populasjon: kun ungdom (5 studier), ungdom og ansatte (3 studier), kun ansatte (2 studier) • Etnisitet: White, Hispanic, Hmong, Native American, African American, Latino • Land og kontekst: USA (10 studier), både urbane og i distriktene
Fenomen av interesse	Rehabiliteringsorientert lukkede institusjoner for ungdom og ettervern	
Tillit til resultatet		<ul style="list-style-type: none"> • Ikke vurdert

Kilde: Sankofa J, et al. Juvenile Corrections in the Era of Reform: A Meta-Synthesis of Qualitative Studies. *International Journal of Offender Therapy & Comparative Criminology*. 2018;62(7):1763-86.

Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.1177/0306624X17727075>

Omtale 3: Kunnskapsoppsummering om å få besøk i lukkede institusjoner (De Claire og Dixon 2015)

Hovedbudskap

Barn og unge som fikk besøk av foreldre i deres første to måneder i en lukket institusjon i Nord Amerika var sammenlignet med de som ikke fikk besøk. Jo hyppigere besøkene var, jo sterkere var reduksjonen i depressive symptomer.

Metodisk kvalitet

Vi vurderer denne oversikten til å ha moderat metodisk kvalitet. Svakheten var at forfatterne ikke forsvarte hvorfor de ikke sammenfattet effekter kvantitativt og på tvers av studier. Vi stoler imidlertid på oversiktens videreformidling av effektene.

Bakgrunn

Relasjonen mellom ungdom/barn og foreldre er en svært viktig relasjon som blir avbrutt når ungdom eller voksne blir plassert i lukket institusjon/fengsel. Tidligere forskning på feltet viser at foreldreforhold både kan være en risikofaktor for kriminalitet og en beskyttende faktor. Å sitte i en lukket institusjon kan være en viktig separasjon fra foreldres antisosiale atferd som ungen lærer av, eller ha en negativ påvirkning på ungens følelse av trygghet og egenverd; og muligens begge deler. Fokuset i denne systematiske oversikten var å måle effekten av å få besøk i lukkede institusjoner, sammenlignet med å ikke få besøk. Forfatteren utførte et søk i aktuelle forskningsdatabaser (mai 2015) for studier publisert i 1991 og senere. Det var ingen begrensinger i henhold til studiedesign. 10 observasjonelle studier møtte inklusjonskriteriene.

Majoriteten av de inkluderte studiene omhandlet personer som var foreldre og i fengsel. Kun én av de 10 primærstudiene omhandlet ungdom og er relevant for denne omtalen. Forfatterne av primærstudien kontrollerte for tre mulige konfundere, som f.eks. distanse mellom foreldre og institusjoner. Videre vurderte oversiktsforfatterne studiens metodiske kvalitet som høy. Det er allikevel viktig å merke seg at det ikke er mulig å snakke definitivt om effekt med en observasjonell studiedesign.

Primærstudien som var aktuell for oss inkluderte 276 gutter mellom 14 og 17 år i USA. Depresjon måltes i personlige intervjuer fire ganger i løpet av de første to månedene de var i en lukket institusjon. Administrativ data bruktes for å måle hvor mange besøk de fikk fra en foreldre ukentlig. Det var ikke mulig å klassifisere institusjonen som et ungdomsfengsel eller en annen type sikret institusjon.

Resultatene av primærstudien var:

- I den første uka var depresjon det samme i begge gruppene.
- Over tid redusertes depresjon i begge gruppene, men de som fikk besøk opplevde raskere og større reduksjoner.
- Å få økt antall besøk var korrelert med større reduksjon i depresjon.
- Fordi studien var observasjonell er det ikke mulig å si om besøkene selv reduserte depresjon, eller om det var en annen faktor som kunne forklart forbedringer.

Kilde: De Claire K, Dixon L. The Effects of Prison Visits From Family Members on Prisoners' Well-Being, Prison Rule Breaking, and Recidivism. *Trauma, Violence & Abuse*. 2017;18(2):185-99. Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.1177/1524838015603209>

Primærstudien inkludert i kunnskapsoppsummeringen: Monahan, K. C., Goldweber, A., & Cauffman, E. The effects of visitation on incarcerated juvenile offenders: How contact with the outside impacts adjustment on the inside. *Law and Human Behavior*. 2011;35(2), 143–151.
Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.1007/s10979-010-9220-x>

Omtale 4: Kunnskapsoppsummering om seksuelt overgrep mot ungdom i fengsler (Ahlin 2019)

Hovedbudskap

Hovedmålet med denne kunnskapsoppsummeringen var å oppsummere litteratur om seksuelle overgrep mot ungdom i fengsel sammenlignet med overgrep mot voksne i fengsel. Videre presenterte forfatterne resultatene om ungdom i fengsel i et sosialt-økologisk teoretisk rammeverk (*ecological framework*). Resultatene ble presentert narrativt på fire nivåer; individ-, micro-, meso- og makronivået. Generelt viste resultatene at ungdom har ulike risikofaktorer for å oppleve seksuelle overgrep i fengsel sammenlignet med voksne.

Metodisk kvalitet

Vi vurderte den metodiske kvaliteten som lav, da dette er en ikke-systematisk oversikt som mangler beskrivelse av sammenfatting av data, det er ikke utført et tilstrekkelig litteratursøk, og det er kun én person som gjør alle stegene. Det sosialt-økologiske rammeverket brukt i oversikten kan likevel være nyttig for oppdragsgiver og andre lesere med hensyn til å forstå ulike risikofaktorer i konteksten av fengsling.

Bakgrunn

Risiko for seksuelle overgrep i fengsel er høyere for ungdom enn voksne. Denne kunnskapsoppsummeringen diskuterer behovet for å behandle ungdom i fengsel annerledes enn voksne når det gjelder seksuelle overgrep i fengsel. Det finnes få studier på dette temaet som undersøker spesifikke risikofaktorer og andre variabler for ungdom og hvordan ungdom skiller seg ut fra voksne. Målet for denne kunnskapsoppsummeringen var derfor å oppsummere litteratur om seksuelle overgrep mot ungdom i fengsel sammenlignet med overgrep mot voksne i fengsel. Forfatterne gjorde et søk i aktuelle forskningsdatabaser i mai 2016, samt et oppdatert søk i september 2018. Inklusjonskriteriene var engelskspråklige studier publisert mellom 2000-2018 som omhandlet risiko eller beskyttende faktorer for seksuelle overgrep mot ungdom eller voksne i fengsel. I tillegg måtte studien inkludere minst ett nivå i det sosialt-økologiske rammeverket.

Oversikten inkluderte 54 studier. Generell informasjon slik som studiedesign og karakteristika ved populasjonen i de inkluderte studiene ble ikke beskrevet. Vi vet derfor ikke hvor mange av studiene som hadde relevante funn for denne omtalen og vi valgte derfor å basere oss på generelt grunnlag av studiens samlede temaer.

Resultatene viste at:

- Risikofaktorene kan deles i fire nivåer:

<p>Individnivå (intrapersonelle faktorer)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ungdom og voksne som opplevde overgrep i fengsel så ut til å ha forskjellige demografiske karakteristika • Beskyttende faktorer for voksne, f.eks. medlemskap i en gjeng (<i>gang affiliasjon</i>) og et lang opphold i fengsel, økte risikoen for å være utsatt for seksuelle overgrep blant ungdom.
<p>Micronivå (mellom-menneskelige relasjoner og nærmiljø)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Maktubalansen mellom ansatte og ungdom i fengsel var enda større enn mellom ansatte og voksne i fengsel. Denne maktubalansen kan bli forsterket og øke risikoen for at ansatte begår seksuelle overgrep mot ungdom eller manipulerer ungdommen til for eksempel å inngå en seksuell relasjon. • Sosial støtte var sentralt i ungdommens mestringsmekanisme i håndteringen av vanskelige opplevelser og hendelser i fengsel.
<p>Mesonivå (organisasjons/ institusjonsnivået)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Overfylte fengsler og mangel på fengselsansatte på vakt/jobb førte til mindre overvåkning av de innsatte, som kan øke risikoen for seksuelle overgrep, dette gjelder både for voksne og ungdom. • Det var usikkert hvor utbredt "<i>code of silence</i>" og voldskulturer er i ungdomsfengsel og hvordan disse påvirket risikoen for seksuelle overgrep.
<p>Macronivå (samfunnets sosiale normer og kultur)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Det trengs mer informasjon om hvordan overgrepssmytene som finnes i fengsel oppfattes av ungdom. • Det er usikkert om rapportingssystemet for ungdom er tilstrekkelig nok for å fange opp overgreper.

Hva er denne informasjonen basert på?

Kunnskapsoppsummeringen inkluderte 54 studier. I tabellen under gir vi en oppsummering av primærstudiene inkludert i kunnskapsoppsummeringen.

PICO	Hva lette de etter?	Hva fant de?
Populasjon og setting	Ungdom i fengsel	<ul style="list-style-type: none"> • Blant de 54 inkluderte studiene var antall deltakere, aldersfordeling, land, og andre beskrivelser ikke oppgitt.
Fenomen av interesse	Risikofaktorer for seksuelle overgrep av ungdom i fengsel	<ul style="list-style-type: none"> • Risikofaktorer for seksuelle overgrep av ungdom i fengsel, som de delte i fire ulike nivåer i det sosial økologiske rammeverket.
Kontroll (sammenligning)	Voksne i fengsel	<ul style="list-style-type: none"> • Voksne over 18 i fengsel
Tillit til resultatet	Ikke vurdert	--

Kilde: Ahlin EM. Moving beyond prison rape: Assessing sexual victimization among youth in custody. *Aggression and Violent Behavior*. 2019;47:160-8.

Tilgjengelig fra: <https://doi.org/10.1016/j.avb.2019.04.002>

Omtale 5: Kunnskapsoppsummering om tiltak og tilnæringer som reduserer tilbakefall til kriminalitet (MacKenzie og Farrington 2015)

Hovedbudskap

Målet med denne ikke-systematiske kunnskapsoppsummeringen var å beskrive tiltak og tilnæringer som reduserer tilbakefall til kriminalitet for kriminelle ungdom og voksne. De inkluderte studiene var primær- og oversiktstudier om effekt, publisert mellom 2005-2015. Kunnskapsoppsummeringens forfattere konkluderte at tilnæringer og tiltak som omhandlet å overvåke og øke kontroll over individet slik som fengselsstraff og treningsleir med et militærregime ikke har en effekt på å redusere tilbakefall til kriminalitet sammenlignet med andre mindre inngripende tiltak.

Metodisk kvalitet

Kunnskapsoppsummeringen er vurdert til å ha lav metodisk kvalitet. Studien inneholdt ikke et systematisk litteratursøk, vurdering av de inkluderte studienes metodiske kvalitet, eller inklusjons- og eksklusjonskriterier. Det er derfor viktig å tolke oppsummeringens resultater med varsomhet ettersom det er store metodiske svakheter som kan ha påvirket funnene; som f.eks. at det er umulig å spore resultatene tilbake til enkelte studier eller å skille mellom resultater som gjelder ungdommer og de som gjelder voksne.

Bakgrunn

Denne kunnskapsoppsummeringen fokuserte på å beskrive hvordan både kriminalomsorgen og måten vi definerer kunnskap og evidens i kriminalomsorgen har forandret seg i de siste tiårene. Forfatterne diskuterte hvordan kriminalomsorgen hadde en rehabiliteringstankegang frem til 1970, og siden har endret seg til en tankegang hvor straff, langtidsfengsling, avskrekkelse, overvåkning og økt kontroll over den kriminelle var ansett som beste måte å redusere risikoen for tilbakefall til kriminalitet. Tidligere har valg av hvilke tiltak eller tilnæringer som skal brukes for lovbrøtere i liten grad vært kunnskapsbasert. Dette har de siste årene endret seg; ulike nøkkelpersoner og myndigheter legger nå i større grad vekt på hvilken kunnskap som ligger til grunne for beslutningene. Målet med denne ikke-systematiske kunnskapsoppsummeringen var å undersøke resultater fra primærstudier og oversiktsstudier om effekt av ulike tiltak som har til mål å redusere tilbakefall hos kriminelle voksne og ungdom. De inkluderte studiene var primær- og oversiktstudier om effekt publisert mellom 2005-2015.

I denne kunnskapsoppsummeringen ble resultatene oppsummert narrativt (ikke statistisk). Videre ble resultatene for de ulike populasjonene (ungdom og voksne) i liten grad presentert enkeltvis, det er derfor uklart hvem populasjonen er i majoriteten av de inkluderte studiene. Grunnet uklar populasjon og konteksten lukket institusjon, trekker vi kun frem hovedresultatene i de inkluderte studiene som vi anser som relevante for denne omtalen. Det er en av de syv primærstudiene og tre av de 15 oversiktene som omhandlet effekt av spesifikke tiltak. Det er viktig å poengtere at det var ikke mulig å skille mellom resultater som omhandlet voksne, ungdommer eller begge deler.

Resultatene viste at:

- **Fengsling sammenlignet med samfunnsstraff hadde ingen effekt** på tilbakefall til kriminalitet.
- **Fengsling sammenlignet med treningsleir med et militært regime førte til noe høyere tilbakefall til kriminalitet.**

- Treningsleir med et militært regime sammenlignet med andre alternative tiltak (ikke beskrevet) hadde ingen effekt på tilbakefall til kriminalitet.

Hva er denne informasjonen basert på?

Én RCT og 3 oversikter var relevante for oss. I tabellen under gir vi en oppsummering av disse studiene.

PICO	Hva lette de etter?	Hva fant de?
Populasjon og setting	Ungdom og voksne som hadde begått kriminelle handlinger	Studien presenterer ikke resultatene for voksne og ungdom separat. Populasjonene var ikke ytterligere beskrevet, men setting var i hovedsak amerikanske.
Intervensjon (tiltak)	Lukkede institusjoner	<ul style="list-style-type: none"> • Fengsling (1 RCT, 2 oversikter) • Treningsleir med militært regime (1 oversikt)²
Kontroll (sammenligning)	Ikke klar beskrevet	<ul style="list-style-type: none"> • Samfunnsstraff (<i>non-custodial sanctions</i>) (2 oversikter, med fengsling som tiltak). • Treningsleir med militært regime (1 RCT, med fengsling som tiltak)² • Andre alternativer, ikke beskrevet (1 oversikter, med treningsleir som tiltak)
Utfall	Tilbakefall til kriminalitet	Ingen effektestimater var presentert. Tilbakefall til kriminalitet og nye lovbrudd var oppsummert narrativt.
Tillit til resultatet	Ikke vurdert	--

Kilde: MacKenzie DL, Farrington DP. Preventing future offending of delinquents and offenders: what have we learned from experiments and meta-analyses? Journal of Experimental Criminology. 2015;11(4):565-95.

Tilgjengelig fra: <https://www.gwern.net/docs/sociology/2015-mackenzie.pdf>

² Forfatterne inkluderte 1 RCT med fengsling som tiltak og treningsleir med militært regime som sammenligningsgruppe, og 1 oversiktstudie med treningsleir med militært regime som tiltak og uspesifiserte «andre alternative» som sammenligningsgruppe.

Omtale 6: Kunnskapsoppsummering om effektene av og erfaringer med *desistance*-fokusert behandling og styrkebaserte tiltak (Menon og Cheung 2018)

Hovedbudskap

Forfatteren av denne kunnskapsoppsummeringen over både kvalitative og kvantitative studier konkluderte at lukkede institusjoner bør ha tilnærminger som fokuserer på ungdommers eksisterende styrker og kompetanser, for å hjelpe å re-integrere ungdom tilbake til samfunnet. Kunnskapsoppsummeringen identifiserte det de kalte for «re-integrerings» elementer i lukkede institusjoner, med bruk av en «40-asset-modell» utviklet av *The Search Institute*. Kunnskapsoppsummeringen inkluderte 12 studier; 1 mixed-metode studie, 3 kvalitative studier, 5 spørreundersøkelser, 1 RCT and 2 studier med uklare kvantitative metoder.

Metodisk kvalitet

Vi vurderer denne kunnskapsoppsummeringen til å være av lav metodisk kvalitet. Det var ikke en prosjektplan skrevet på forhånd og det var uklart om det en eller to forsker som var involvert i alle faser av oversikten, det er få detaljer om syntesemetodene, og hver studie var presentert hver for seg uten syntese på tvers av funnene i studiene.

Bakgrunn

Menon og Cheung (2018) er en «*review of research evidence*» som inkluderte 12 studier med forskjellige metoder og ingen særlig syntese på tvers av studiene. Forfatterne hadde ett tydelig mål; å identifisere forskning og kunnskap for å støtte utvikling av *desistance*-fokuserte tiltak for en positiv reintegrering av ungdomsforbryter inn i samfunnet. Forskningsspørsmålene var:

- Hva utgjør en vellykket reintegrering for ungdom etter å ha vært i lukkede institusjoner eller rettssystemet?
- Hvilke tiltak forbereder ungdommer for å re-integrere i samfunnet og å unngå nye lovbrudd?

For å svare på forskningsspørsmålene samlet forfatterne artikler som beskrev *desistance*-fokuserte behandling og tiltak som fokuserte på ungdoms styrker. Type institusjon hvor tiltakene ble levert ble ikke beskrevet.

Forfatterne søkte etter nøkkelord i *Google Scholar* og *Academic Search Complete* for studier publisert mellom 2007 og 2017 (søkedato var ikke oppgitt). De fant 12 studier med til sammen 2 966 ungdom og 279 ansatte. To studier var av fengsler, to av andre sikrede institusjoner, og i åtte studier var det ikke mulig å vite hvilken type lukket institusjon som var inkludert. Resultatene var presentert samlet og på tvers av typer lukkede institusjoner.

Resultatene viste at:

- **Det er ingen «one size fits all» tiltak eller tilnærming** for ungdom i lukkede institusjoner, fordi hver ungdom har unike risikoer og behov.
- Lukkede institusjoner og samfunnsbaserte tiltak må vurdere hvordan de kan **øke ungdommens beskyttende faktorer og redusere risikofaktorene for tilbakefall til kriminalitet**. De bør holde fokus på viktige systemfaktorer som samfunn, personale, familie, støtte, behov, omsorg, utdanning, behandling og gruppe. Et positivt selvbilde/identitet er også en viktig styrke.

- **Tiltak må fokusere på positive utfall og motstandsdyktighet** med bruk av en balansert behandlingsmodell som vektlegger både interne og eksterne styrker for å oppnå en mer helhetlig reintegrering i samfunnet.

Hva er denne informasjonen basert på?

Forfatterne fant 1 mixed-metode studie, 3 kvalitative studier, 5 spørreundersøkelser, 1 RCT og 2 studier med uklare kvantitative metoder. I tabellen under gir vi en oppsummering av disse studiene.

PICO	Hva lette de etter?	Hva fant de?
Populasjon og setting	Ungdom og de som jobber med ungdom i institusjoner	Til sammen 2 966 ungdommer. <ul style="list-style-type: none"> • Alder (ikke rapportert i alle studiene): 12-25 år • Kjønn: kun gutter (5 studier), gutter og jenter (5 studier), ikke oppgitt (1 studie), arbeider (2 studier) • Etnisitet: diverse • Land: Sannsynligvis USA, men ikke klar beskrevet
Intervensjon (tiltak)	Ikke klart beskrevet	<ul style="list-style-type: none"> • Sikrede institusjoner (2 studier) • Fengsler (2 studies) • Uspesifisert lukket institusjon (8 studier)
Kontroll (sammenligning)	Ikke klart beskrevet	<ul style="list-style-type: none"> • Ikke klart beskrevet
Utfall	Tilbakefall til kriminalitet	<ul style="list-style-type: none"> • Ikke klart beskrevet
Tillit til resultatet	Ikke vurdert	--

Kilde: Menon Sujeeta E, Cheung M. Desistance-Focused Treatment and Asset-Based Programming for Juvenile Offender Reintegration: A Review of Research Evidence: C & A. Child & Adolescent Social Work Journal 2018;35(5):459-76.

Tilgjengelig fra: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10560-018-0542-8>

Vedlegg 1: Vurdering av metodisk kvalitet av de seks kunnskapsoppsummeringene

Sjekkliste for systematiske oversikter										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Kvalitet
Black 2018	+	+	?	+	+	-	-	-	+	Lav
Sankofa et al. 2018	+	-	+	-	-	-	-	?	?	Lav
De Claire og Dixon 2017	+	+	+	?	+	+	-	-	+	Middels
Ahlin 2019	+	?	+	-	-	-	-	-	?	Lav
MacKenzie og Farrington 2015	-	-	?	-	-	-	-	-	-	Lav
Menon og Cheung 2018	+	-	?	-	-	-	?	?	?	Lav

Svar: Ja (+), Nei (-), Uklart (?). Spørsmål:

1. Beskriver forfatterne klart hvilke metoder de brukte for å finne primærstudiene?
2. Ble det utført et tilfredsstillende litteratursøk? (bruk hjelpespørsmål på neste side for å besvare dette spørsmålet)
3. Beskriver forfatterne hvilke kriterier som ble brukt for å bestemme hvilke studier som skulle inkluderes (studiedesign, deltakere, tiltak, ev. endepunkter)?
4. Ble det sikret mot systematiske skjevheter (bias) ved seleksjon av studier (eksplisitte seleksjonskriterier brukt, vurdering gjort av flere personer uavhengig av hverandre)?
5. Er det klart beskrevet et sett av kriterier for å vurdere studienes interne validitet?
6. Er validiteten til studiene vurdert (enten ved inklusjon av primærstudier eller i analysen av primærstudier) ved bruk av relevante kriterier? (må vise oss)
7. Er metodene som ble brukt da resultatene ble sammenfattet, klart beskrevet?
8. Ble resultatene fra studiene sammenfattet på forsvarlig måte?
9. Er forfatternes konklusjoner støttet av data og/eller analysen som er rapportert i oversikten?

Hvordan vil du rangere den vitenskapelige kvaliteten i denne oversikten? (Lav, middels, høy)

Utgitt av Folkehelseinstituttet

Oktober 2020

Postboks 4404 Nydalen

NO-0403 Oslo

Telefon: 21 07 70 00

Rapporten kan lastes ned gratis fra

Folkehelseinstituttets nettsider

www.fhi.no